

ANY I

MARÇ 1928

N.º 3

LA
DANSA
MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

Uns mots de remerciament. — La conferència de Pere Coromines, per C.

En Pere Coromines, vist per Bagaria. — Nupcial, per Xiu-Xiu.

Del CXI aniversari del naixement d'En Pep Ventura,

per B. — La Cançó nostra, per Joan

Llongueres. — La tenora de l'Avi

Pep, per Tortella.

Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR

PUIG-PARIS

ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA

Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

*ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS*

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÈNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIÓ, 25 i 26

FIGUERES

JOIERIA, ARGENTERIA,
RELOTGERIA I ÒPTICA

DE

JOSEP CARBONELL

LA CASA MÉS IMPORTANT I
ACREDITADA DE LA COMARCA

JOAN MARAGALL, 7

FIGUERES

CASA COMAS

MODES CARRER GIRONA, 20

Amb el fi de renovar existències,
efectuem una

Gran Liquidació

venent a preus inverossímils, per la
seva baratura, una gran varietat
d'articles de les nostres seccions de

Guants: Mitges: Merceria
Marroquineria - Novetats
Passamaneria - Bisuteria.

LA DANSA MÉS BELLA...

POTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: «CASINO MENESTRAL»

Uns mots de remerciament

No ens podem estar, avui, de deixar escapar un respir de satisfacció. Per damunt de nosaltres encara planen les optimistes impressions que ens deixarà la darrera festa a la memòria d'En Pep Ventura.

Avui, doncs, volem obrir amplament els nostres braços per deixar escapar al vol el nostre entusiasme, per parlar del gaudi de la nostra festa. Festes com aquesta desitjaríem poguer-les fruit ben sovint. En la nostra vida sardanística esperem trobar-hi repetides les intenses emocions suara sentides.

Des d'aquesta plana frontal d'aquest portantveu, donem cordialment grans mercès a l'il·lustre i incansable orador En Pere Coromines, per la seva brillant dissertació «A la recerca d'En Pep de la tenora», amb la qual ja ens ha fressat el camí biogràfic del nostre inigualable màgic de la tenora, fins avui encara dubtós. Tot ço que tant planerament ens exposà mestre Coromines, ens ha d'esperonar per a fer reeixir la magna obra que ens bastí el malaurat arreplegador de les belles tonades de la terra.

Així mateix, fem merescut elogi del Cor de «La Erato» que tant dignament cooperà a donar un major relleu a la festa, palesant una vegada més l'intens amor que encara senten per aquell gran home que els féu triomfar amb la popular sardana «Arri, Moreu!», a Barcelona l'any 1864, on s'hi celebrava el quart festival dels Cors d'En Clavé.

El poble figuerenc, que sap veure amb simpatia els treballs dels homes eminents que tant bé han fet a la terra pairal, correspongué com calia a tots els actes celebrats en el cent onzè aniversari de la naixença de l'immortal Pep Ventura.

Mercès a tots.

La conferència de Pere Coromines

MOLT abans de l'hora anunciada per la conferència de l'eximi escriptor En Pere Coromines, l'ampli saló de festes del Casino Menestral s'havia omplent d'una multitud selecta anhelosa de festejar la memòria del gran Pep Ventura.

En aparèixer a l'escena el conferenciant acompanyat de les juntes del Foment i del Casino Menestral i d'una delegació de la Societat «La Erato», fou acollit amb sorollosos aplaudiments.

Féu ús de la paraula el President del Foment En Marcel Dalmau que digué:

«Avui al celebrar el 111 aniversari del naixement d'En Pep, l'immortal creador de la sardana moderna, fem promesa de seguir lluitant per l'enaltiment i per la dignificació d'aquesta dansa que «és la dansa d'un poble que avança i estima donant-se les mans».

Per a reverdir en la nostra memòria el culte al genial compositor que avui festejem, el «Foment de la Sardana» va demanar a aquest home admirable que vol ésser i és empordanès de cor, a En Pere Coromines, que ens vingués a fer-nos oir la seva paraula cordial i aciençada. Filòsof eminent, novel·lista eximi, home honrat per damunt de tot; s'ha trobat davant les genialitats dels anteriors biògrafs d'En Pep en mig d'una buidor de dades certes que l'han obligat a emprendre uns treballs profundes d'investigació. En la seva modèstia d'home de lletres veritable, En Pere Coromines ve a parlar-nos del seus treballs i així titula la seva conferència «A la recerca d'En Pep de la tenora» amb quin renom era conegut En Ventura en el seu temps.

El «Foment de la Sardana» no sabrà mai dir prou, el seu agraïment envers l'home eminent que ha volgut consagrar la nostra actuació, amb la seva paraula mestra.

Plau-me testimoniar a En Pere Coromines les nostres mercès per la seva col·laboració a la tasca que ha d'ésser el nostre deure i la finalitat de la nostra existència social: honorar, dignificant-nos, la memòria de Pep Ventura.

Mestre Pere Coromines té la paraula».

Apaivagats els aplaudiments que meresqué el parlament del President del Foment, féu us de la paraula En Pere Coromines:

LA CONFERÈNCIA

Senyors i senyores:

No he vingut per a donar-vos un discurs sobre En Pep Ventura; he vingut per a explicar-vos d'una faisó planera i clara, de com anem recercant detalls biogràfics d'En Pep i de la

manera que aquestes investigacions s'han portat a cap: per això a n'aquesta conferència li he donat el títol de «A la recerca d'En Pep de la tenora».

Pels voltants del mes de gener, un amic me va demanar si volia donar una conferència per a commemorar el 110 aniversari del naixement d'En Pep. Amic, vaig contestar-li, -jo me vaig fent vell i per tant cada vegada més responsable dels meus actes, per lo qual si he de donar aquesta conferència ha d'ésser a base de noves investigacions sobre En Pep; del contrari no la donaria. Així ho vàrem fer, trobant de bell començament que la data del naixement (2 gener 1818) era equivocada i llavors va començar l'història d'aquesta recerca. Com per entre mig d'una selva hem anat trovant els testimonis, l'un aquí, l'altre allà... i degut a n'aquests treballs ja podem dir el que era la vida d'En Pep, la qual no podíem dir fins ara perquè tot el que és coneixia no eren més que algunes invencions.

Tot lo que d'En Pep s'ha escrit fins ara, surt de dues versions, que gràcies a l'equivocació especial de cada una, permet conèixer en quina de les dues se fonamenta qualsevol treball dels que coneixem. Una de les versions és la d'En Pella i Forgas que diu en la seva «*Historia del Ampurdán*», apareguda en l'any 1883, que En Pep havia nascut el 2 de febrer de l'any 1818, amb lo qual equivocava l'any. L'altra versió és la d'En Pous i Pagès que diu que va nèixer el dia 2 de gener de 1818 i es fonamenta en una edició de sardanes d'En Pep, que varen fer En Salvador Dalí i En Dalmau Preses. No cal dir que aquesta s'equivocava de l'any i del dia.

La primera font per a saber la veritat de la vida d'En Pep és la que podríem anomenar font musical. Aquesta va començar amb els papers de música que en Benito (com li deien) va deixar a n'En Preses, que era molt amic seu i del seu pare, a l'extrem, que En Benet va morir a casa seva. Aquests papers, d'En Preses varen passar a n'En Puig Pujades, el qual els va deixar a l'Orfeó Català a on ha estat objecte d'un minucios estudi per part dels mestres Llongueres, Pujol i Serra. El treball musical d'En Pep, doncs, ja estava estudiat i conegut. Les conclusions d'aquest estudi són que en les solfes d'En Pep hi ha un bé de Déu de melodies fresques i delicioses que enamoren.

Segons un resum d'En Francesc Salvat, del qual podem dir, que la biografia que ha fet d'En Pep és de les més complertes i que és basa en la versió d'En Pous i Pagès, escrigué:

159 sardanes amb títol; 15 amb títol castellà;

100 sense títol sardanes llargues i més de 60 de curtes.

Hem trobat també, amb aquestes recerques una sarsuela titulada «Demà serà un altre dia» en la qual hi han molts cantables catalans. La part escrita no l'he trobada. Aquesta sarsuela la degué escriure després de l'any 65, perquè hi surt un pare que tenia la filla malalta, de la febre groga, i a l'últim mor. Recordem que la febre groga a Barcelona va durar de l'any 65 al 75.

L'estudi musical d'En Pep el podríem dividir en tres parts: Primera. La vena melòdica; de la qual ja hem parlat diguent que inventava unes tonades fresques i noves. El que frapa més, però, es l'abundància d'aquestes; En Llongueres en té d'extractades unes dues mil, i totes elles d'origen popular, el qual demostra l'espiritualitat d'En Pep ja que en aquell temps, de cançons populars cap músic s'havia entrefingut a buscar-ne.

Segona part. La seva música era empírica; no sabia ni harmonia ni composició. Tocava la guitarra - diu en Badosa - que semblava que la palpava i amb aquesta assajava les seves sardanes. En Pep també tocava el tímpani, la flauta, el flabiol, el clarinet i la tenora; al mateix temps donava lliçons de solfeig a l'Institut.

Tercer aspecte. Molts troços de la seva música s'assemblen a alguns de Beethoven i Bach, sense que ell conegués música d'aquests. de lo qual s'en desprèn que aquestes composicions eren inèdites i donen idea de la alta qualitat d'En Pep. Per a les seves tonades, aprofitava, primer, sarsueles i òperes italianes que llavors exercien molta influència; després, com ja hem dit, s'inspirà en la música popular.

En Millet parlant de la vigorositat de les melodies ens deia que En Llongueres va recollir-ne 36 i les portà a n'el mestre Vives per a que les interpretés en el piano; tots dos, afegí, varen restar-ne meravellats.

La producció d'En Pep no s'acaba aquí. En un anunci de les seves sardanes que li venia l'avi Preses, s'hi conten un munt. D'aquestes partitures que En Pep se'n ajudava a viure en compraven tots els músics de Catalunya, per el qual seria molt necessari investigar en els arxius de les cobles per a trobar les inclassificades.

Amb tot això, veiem que l'aspecte musical d'En Pep, ja està quasi descobert del tot, no així el de la seva vida que es poc menys que inconegut. Com a dades recollides per a refer la seva vida tenim partides de baptisme i actes matrimonials. Un altre bon testimoni son els periòdics. Hi han els n.ºs de «*El Ampurdanés*» parlant del certamen coral d'En Clavé en el que hi va assistir la «*Erato*». D'aquestes festes també en parlaven dos periòdics, la col·lecció dels quals em vaig empassar en una tarda, l'un era *El Metrónomo* que era un diari dels que en podríem anomenar de combat; l'altre era *El Eco*

de *Euterpe* que el regalaven a la gent que assistia als concerts.

Altres bons testimonis son: *L'Empordà Federal* dedicat a n'En Pep i a n'En Morera, porta articles d'En Trullol, d'En Raurich, etc., es un número excel·lent. Un exemplar de *Gerió*; també un de *L'Esquella de la Torratxa* dedicat a l'aplec de sardanes de Vallvidrera. Un número del Teatre Català en el que és parla d'una biografia d'En Pep feta per En Teodor Baró i que no hem sabut trobar enlloc. En els articles d'aquests diaris s'hi veuen sempre la procedència de les dues versions esmentades.

Una altre font testimonial són els llibres i sobre tot la *Historia del Ampurdán* d'En Pella i Forgas; a més d'aquest hi ha «*La Sardana*» d'En Montsalvatge, el llibre d'En Salvat i d'En Juncadella, tots dos d'origen Pous i Pagès.

Altres testimonis son els homes que viuen i que coneixien a n'En Pep. Coneixem En Joaquim Sof que té 74 anys i viu a Castellfullit. Es un home claríssim que se sent voleiar la poesia per dins. L'apotecari del poble que es parent seu, ens deia que En Sof guardava una veritable il·lusió per la seva cobla. Sap tocar el violí però ell no hi dóna importància, en canvi quan és tanca en la seva cambra i toca el tamborí i refila el flabiol, llavors arriba a la felicitat.

Un altre home que coneixia a n'En Pep, es En Trullol de Cabanelles, el que va fer l'història de la tenora d'En Pep. Es un home d'aire elegant El trobarem davant d'un pupitre escriguent una carta a peu dret, el qual vol dir que és d'aquells que no *affuixa*. No se si tindran fret, va dir-nos, puix estem a 10 graus; i el faceciós d'això és que ens ho deia amb un tó com si els vells fóssim nosaltres. Recorda molt bé quan s'estrenà el «*Toc d'oració*» a la plaça de Figueres. Va anar-hi amb el seu pare a n'el qual En Pep va dir abans de començar: Sr. Trullol avui en sentirà una amb campanes i tot!

Un altre testimoni es En «*Domingo*» Bosch que deü tenir alguns anys. Aquell retrat d'En Pep, el que porta calces de quadrets el varen fer en el taller fotogràfic de casa seva, En «*Domingo*» ens explica que un any per Sant Vicens va anar a Cabanes a on tocava En Pep. I com va anar? varem preguntar-li. Oh! hi havia la *Raguer*, va contestar tot il·luminant-se-li amb una onada de records aquells ulls petits. Es veu que tocant En Pep i ballant la *Raguer* no podia anar millor.

Un que també el coneixia es En Lluís de Pagès.

Quan En Pep ensenyava a l'Institut, hi aprengué de tocar la flauta. Ens explicà que a l'Institut hi havia un tal Sr. Salleras que no deixava viure tranquil a n'En Pep. Aquest senyor fumava molt i totes les burilles les llençava al mateix lloc lo qual feia que al arribar al vespre n'hi hagués un bon pilot; un dia, uns quants deixebles varen

recollir-les i després de netejar-les les oferiren a n'En Pep el qual se les fumà tranquil·lament. No volgueu saber el disgust que tingué quan li donàren compte de la procedència.

D'altres testimonis són En Rau de Castelló, En Llandrich de Vilanant que té 84 anys i és el darrer tiple de l'última cobla de tres músics amb «coixinera» i el Tato que té 86 anys i encara es recorda de l'anada de Barcelona del Cor de «La Erato» quan la tornada dels soldats d'Àfrica.

Una vegada conegut lo que diuen aquests testimonis podem deduir que per a conèixer totalment la vida d'En Pep, encara hem d'investigar molt, i també, que tot el que fins ara es coneixia no era més que un ninot de l'avi Pep. A propòsit, d'avi Pep, diu que ningú li en deia. Amb aquesta vida ha passat lo mateix que amb la ciència històrica de l'any 60 al 90 del segle passat; els historiadors no estudiaven ni investigaven, el que feien era inventar, o millor, crear. N'hi havien molts, però de qualitats poc aprofitables. Nosaltres, que ens hem posat a fer feina positiva, hem de confirmar tot lo que sigui cert, tant si és per a posar com per a treure misèries o glòries a n'En Pep Ventura. Una de les preocupacions amb que hem d'acabar és amb de si En Pep era empordanès; el seu pare era de Roses, el seu avi de Torroella (que era bord i per això portava el nom de Ventura), la seva mare, Maria Cases, era de Manlleu i els pares d'aquesta també ho eren; dit això podem afirmar que En Pep era empordanès malgrat lo circumstancial del lloc de naixença i la seva ànima era completament empordanesa, ja que tancat en un ambient totalment català no era difícil que en sortís aquell home que no recordava altra llengua que la seva. Un altre detall que no és cert és que En Pep sigués abandonat quan era petit i que corria per carrers i places sense que ningú se'n cuidés. Lo probable es que després de la mort de la seva mare, quan ell tenia 6 anys, el seu pare que va haver de traslladar-se el deixà a casa del seus pares i ja se sap que els avis són més benèvols i per això, el noi corria tant com podia. El pare d'En Pep era de la companyia «fija de Rosas» i com que a Roses de companyia sols n'hi havia de carrabiners podem assegurar que ell ho era i amb el grau de «sargento». Tant en la vida de l'avi com en la del pare d'En Pep s'hi remarcà una gran humilitat i retenció de costums.

El pare d'En Pep es va casar quatre vegades sempre amb dones catalanes; primer es mullerà amb Maria Cases, mare d'En Pep; després amb Joana Segas, després amb Gertrudis Gelart i per últim amb Caterina Camp.

El pare d'En Pep servia en el regiment de Catalunya i es veu que hi tenia bones relacions perquè la primera criatura en lloc de batejar-la el capellà del poble, ho va fer el capellà militar. Després d'un trasllat a n'el regiment de Tarragona obtingué una llicència amb retir al còs de

dispersos, llavors En Pep devia tenir uns 13 anys. El seu pare al venir a Figueres diuen que feia de mestre i no sabem si devia fer-ne a l'Institut; aquest es un rastre que deuríem buscar. Tenim un certificat del coronel del regiment exposant la bona conducta del pare d'En Pep i donant-li permís per a ensenyar a n'els analfabets, de moral i doctrina cristiana. Els parents de les seves esposes li deien, senyor Ventura. Com ja hem dit, era un home molt retret de costums i estalviador per manca de bon sou. A l'hora de menjar, per postres, amb la seva muller, fins havien arribat a partir-se una nou i a prendre xocolata en la mateixa faç. En resum, podem dir que era un home sà, ferreny i econòmic. Morí a l'any 73 o sigui dos abans que En Pep Ventura i no se'n sap res més.

Referent a n'En Pep, de la seva infància i joventut en sabem ben poca cosa, va nèixer el 2 de febrer de l'any 1817 a les 7 de la tarda i per nom varen posar-li Josep Maria de la Purificació Buenaventura. En quan a n'el Buenaventura és pot assegurar que és una traducció al castellà de nom Ventura. Ja hem dit que no és cert que el seu pare l'abandonés quan varen traslladar-lo. Sembla certa l'història de que va entrar d'aprenent de sastre en el carrer de Girona, a casa d'En Llandrich, el qual tenia una filla que tenia 3 anys més que en Pep. En Llandrich al veure que aquest sabia tocar el flabiol li ensenyà de solfa, aprenent-ne amb tanta facilitat que al cap de poc temps en sabia més que el seu mestre. Després, d'aprenent de sastre va passar a fadrí i llavors es va casar amb la noia d'En Llandrich. Amb aquest tenim un altre personatge a estudiar. A l'any 22 servia en l'exèrcit realista, i tenim d'ell, un quadern amb una colla de factures escrites que devien ésser fetes a posta, per a quan l'habilitat hi anés per a pagar i ell no es trobés a casa, pogués cobrar la seva dona. En Llandrich primer era sergent, després finent i a l'últim, *sub-teniente graduado de teniente*, lo qual vol dir que avançava com els crancs. Era molt amic d'un tal Malavila d'Olot i es vantaven d'haver reclutat en un sol dia de 250 a 300 homes. Tot això va durar fins l'any 1830 en que va haver de començar a guanyar-se la vida fent de sastre.

En aquella llibreta dels «albarans» i que l'havia titulada *Historia de la suerte y disuerte* d'En Joan Llandrich i després passa a n'En Pep i aquest la fa servir com a una especie de registre; hi anota quan va nèixer En Benet, quan va morir la seva esposa, que va morir de repent el febrer de l'any 1864, també hi anota el *dinero que me deben* i després, *hoy vendrá un cabrero nuevo*, talment com si fos un gran propietari que espera un cabrer nou que li ha d'arribar. Consigna també que el dia 12 de febrer es proclama la República; aquesta data en un quadern en el que

Segueix a la pàgina 8

EN PERE COROMINES, VIST PER BAGARIA

hi anotava lo més important i més íntim de la seva vida ens pot fer veure quines eren les seves tendències ja que no estimava indiferent aquest canvi de règim.

El dia 17 de novembre es casà amb Margarida Ripoll, que fou una veritable mare per a En Benet. Quan se varen casar ell tenia 47 anys i ella 44, o sigui que ell en tenia 3 de més, al revés de quan se va casar amb la primera dona que en tenia 3 de menys que ella; així va fer la pau. La vida d'En Pep la podríem dividir en tres èpoques; de 1817 en que va nèixer a 1837 que es va casar; de 1837 a 1864 època d'obscura formació i de 1864 a 1875 època de glòria i triomf.

L'anomenada que llavors tenia, el secret del seu èxit, no era degut ni a la música popular ni a les sardanes llargues; l'èxit radicava en les toques de tenora, era un veritable «divo» d'aquest instrument i per això li deien *En Pep de la tenora*. Una vegada que varen anar a Cabanelles i que En Pep va estatjar-se a casa del pare d'En Trullol, aquest, que llavors era un marrec, va entrar d'amagat en l'alcova a on En Pep havia deixat la tenora arrambada a la paret i ens explicava que va agafar l'instrument i el mirava i el tocava amb gran temor com si es tractés d'una cosa sagrada. Alguns diuen que quan tocava la tenora s'hi adormia i que lo deliciós a més de veure'l era el sentir-lo. Era una cosa enternidora: s'assentava a l'extrem del banc, com un capità de barco, i es posava a tocar; tota la seva cara es transformava en un mirall de les seves tonades, si tocava tonades alegres o bé tristes la seva cara reflectia alegria o bé tristesa i diu que fins se'l veia patir; per això a la gent els agradava mirar-lo i sentir-lo. La llegenda ens diu que hi havia una sardana que la tocava tant bé, que els que la ballaven, ara l'un després l'altre, anaven plegant per a sentir-lo, els músics de mica en mica feien el mateix i llavors sols quedava En Pep que anava tocant amb tota l'ànima.

Una altra de les coses que hem de desfer és la dita de que En Pep és el formador de la sardana llarga, això no és cert, ja que abans que les d'En Pep ja se'n tocaven d'altres. En Juncà a l'any 53 va fer-ne un mètode. En Pardes també va fer un llibret parlant-ne. El que En Pep va fer va ésser, reformar la cobla, que quan hi tocava En Llandrich sols eren tres o quatre músics i tot fent probatures n'hi anà afegint, fins a arribar a dotze, però aquest augment no agradava a n'els pobles perquè era poc econòmic. El que podem afirmar es que En Pep amb totes aquestes proves va educar i infiltrar en el poble, l'esperit de la sardana i això es lo importantíssim. Aquest cas és un paral·lel del d'En Colom: què hi fa que altres haguessin arribat a Amèrica abans que ell, si res varen ensenyar-nos? El primer en veure-la i ensenyar-la fent una gran

obra social fou En Colom i per això es l'únic descobridor que hem de reconèixer. Diguent això d'En Pep, no li treiem res i en canvi diguent el que és cert, el consagram.

De les relacions d'En Pep amb En Clavé ens en han contat lo següent; quan En Clavé va venir a Figueres va demanar per En Pep, però llavors En Pep era a Verges a tocar; i En Clavé anà cap a Verges. En aquest poble En Pep s'estatjava a casa d'En Vergés Almar el fill del qual escrigué la lletra de l'«Arri Moreu». En Clavé va explicar a n'En Pep que li havien parlat molt d'ell i que li agradaria molt sentir-lo tocar. En Pep no és feu pregar i va tocar una sardana; a l'acabar, En Clavé emocionadíssim va abraçar a n'En Pep; vós sou l'home que fa temps jo buscava, va dir-li.

Una altra versió diu que la seva coneixença ve de quan el retorn d'Àfrica, dels soldats d'En Prim. Aquells dies varen celebrar-se unes festes a Montserrat i tota la tropa estava acampada amb llurs respectives tendes; en una d'aquestes s'hi havien instal·lat els representants de la Diputació que era la que ho va organitzar. Durant aquells dies En Monturiol celebrava les probes de l'*Ictineo* a Barcelona. En aquella festa, doncs, ultra de la cobla d'En Pep hi varen anar a ballar algunes parelles d'empordanesos i segons conta el cronista del «*Diario de Barcelona*», el que més va cridar l'atenció de la gent varen ésser les tenores, entre les quals hi havia la del nostre Pep. Després va celebrar-se el quart festival dels Cors d'En Clavé, a l'any 1864. Varen assistir-hi 56 cors. Per a obtenir premi devien cantar una peça de concurs i una altra de lliure elecció. El Cor de «La Erato» va anar-hi amb el seu director En Gabriel Cotó; aquest Cor estava format per uns trenta homes i diu que impressionaven per lo «guapos» i ben plantats. La peça de concurs varen cantar-la força bé i per la segona, la de lliure elecció, varen cantar l'«Arri Moreu», que no s'estrenava perquè ja s'havia cantat a Figueres en un concurs d'Agricultura. En acabar de cantar aquesta peça, esclatà una xardorosa ovació. No es permetia repetir cap peça i no obstant i el públic saber-ho, no parava d'aplaudir, necessitant l'intervenció d'En Clavé per a fer complir el programa. No cal dir que varen guanyar el concurs. L'Ajuntament de Barcelona els va regalar una corona de plata imitant el llorer. Quan varen arribar a Figueres, En Cotó, En Basil i En Pep entre ells dos, seguits d'una gran gentada anaren primer al Casino i després a «La Erato».

Els companys de cobla d'En Pep eren uns bons companys, com tots els dels grans homes; diríeu que aquells són l'aparell receptor d'aquestes intel·ligències preclares i per això tenen la mateixa amplitud d'onda que equival a dir la mateixa grandesa de cor.

La cobla estava composta per En Pep amb la

tenora; En Vicens Alsina, fiscorn; En Josep Basil, cornet; En Terrerol, segon cornet; En Codina, clarinet i flabiol; En Badosa, flauta; En Ricart, segon violí i En Terrerol, la *berra* o contrabaix. En el Menestral hi havien tocat 9 músics. En la cobla també hi tocaven En Sof, En Gimbernat, En Gabriel Cotó i En Pere Albert.

En Pep tenia un tipo ni alt ni baix i tal com veiem en el seu retrat era un senyor molt seriós; acabant de donar-li solemnitat la peça llarga que es posava els diumenges. La seva cara amb els ulls enfonsats i els pòmuls sortits – ben bé la d'un tuberculós – també era molt sèria i fóra per això que li deien que tenia una cara de lempesat, cosa que no concordava amb el seu caràcter perquè era més aviat tímid i molt honest i lliberal.

Els músics, llavors, per cada audició cobraven de 8 a 10 pessetes, per Carnaval 8 duros i per la Mare de Déu d'Agost i de Setembre arribaven als 10 duros. Amb aquest sou insuficient tots els músics tenien necessitat de treballar d'un altre ofici; En Pep venia solfes, fent pagar 80 rals per la partitura del «*Arre Moreu*».

Les sortides als pobles eren força incòmodes: hi anaven amb carro, amb tartana i moltes vegades a peu; havien arribat a veritables penallitats com la d'anar a peu, i amb neu a mitja cama, de Cantallops a Perelada.

A l'any 1874 quan En Pep en tenia 57, En Gimbernat o En Badosa es varen retirar de la cobla i llavors En Pep proposà l'entrada del seu fill que devia tenir 16 o 17 anys, els seus companys no varen accedir pretextant que hi havien alguns suplents que sabien més de solfa que En Benet. En Pep no es va saber imposar i tot va

succeir com volien els seus companys, sense mirar que a n'ell, ultra de tenir el fill a la cobla, el sou d'aquest l'hagués ajudat molt, Llavors hi haguéren escissions i noves cobles, tot el qual féu molta pena a n'En Pep, i fou llavors, ens diu En Sof, quan va compondre el «*Per tu ploro*» sardana d'angoixa, amor i tristesa; l'estrenà a Cabanes. Encara tocà per Carnaval, però el seu mal anava treballant per dins. No va malaltejar gaire, però quan es posà al llit va acabar ràpidament, sols va estar-hi 14 dies i morí el 24 de març de 1875. Aquest dia, en aquell any, s'ensopegava en Setmana Santa i per aquest motiu no es pogué fer totalment el que ell havia demanat i la cobla en lloc d'anar tocant al darrera del cotxe mortuori, va anar-hi amb els instruments sota el braç. Devia ésser una visió punyent.

Quan hom surt de la ciutat i va a la muntanya, des de fóra se sent el brogit de la ciutat, i, cosa paradoxal, quan era a dintre no la sentia. El mateix ha passat amb En Pep, que una vegada mort, hem anat veient les meravelles que va fer aquell home.

Aquesta es l'història resumida d'En Pep. D'ella se n'escriurà bentost el seu llibre. Ara cal tan solament anar replenant amb dades certes els intersticis de l'esquelet que en una totalitat hem pogut refer.

Amb aquestes paraules finí el seu magnífic parlament del qual en donem un barroer índex l'il·lustre orador En Pere Coromines essent persistentment aplaudit per la nombrosa gernació que havia escoltat atentament en les dues hores que durà la conferència per lo qual fou molt felicitat.

C.

Del CXI aniversari del naixement d'En Pep Ventura

DIA 1

LES festes commemoratives del cent onzè aniversari del naixement d'En Pep, celebrades els dies 1 i 2 del passat, han assolit un èxit esclatant.

Pot estar joiós l'Empordà i Catalunya tota, amb les noves i moltes dades trobades per l'eminent escriptor En Pere Coromines, amb les quals va refent la vida, fins ara tota entre boires, del restaurador de la nostra dansa.

En la conferència donada el dia 1 en el saló de festes del Casino Menes-

tral, el qual es trobava ple de gom a gom d'un públic tot entusiasme i àvid de delectar-se en la paraula mestra d'En Coromines.

Començà, aquest, amb paraula clara i vibrant, a l'ensem, la dissertació sobre el tema «*A la recerca d'En Pep de la tenora*».

Tots els seus treballs, amb dades interessantíssimes, són ja un nodrit pròleg del llibre que va bastint la vida i l'obra completa d'En Pep. Aquest llibre, per sort de tots, ens ha promès «*pastar-lo*» en el nostre Empordà, i ben aviat.

NUPCIAL

*La mà dintre la mà, un si i les vides
se solden en empelt misteriós.
Déu les faci tot temps d'amor florides
i vinguin una sola vida en el fruit dels dos.*

*Vostre connubi arriba de bon'hora:
Ádhuc l'aire glopeja el goig difús
del Nadal que era ahir. La nit s'enflora
i bressoleja... i té ulls d'or de Nen Jesús!*

*Són gotes de les sines de Maria
ço que apunta als ulls nous dels ametllers
un clar somriure en flor? Hi gronxa el dia
vols d'animetes blanques qui sotgen vostre bes?*

*I mant estel té quelcom de l'Estrella
dels Reis Màgics... i em diu: "Amb raig furtiu,
qui l'un vers l'altre va guià fou Ella."
Doncs, que meni els tres Reis, ben prompte, a vostre niu!*

*Ah! vostre niu, lluny de la terra-mare!
Amor i seny n'animin l'agombol;
i al caliu del fogar esclati, encara,
el cor de Catalunya, palau del vent i el sol.*

*El cor de Catalunya obert a totes
les llums i a tot el cel i al mar enllà,
bé el sentireu, de lluny... i dins les gotes
de la sang contra el pit...—Empordá! Empordá!...*

*I el silenci anhelant de vostres vides
vindrà més dens i místic cada nit;
i les mans juntes seran aus ferides,
i us farà la Sardana un bot a cada dit...*

*Oh la Sardana en flor! I la ballera
brases al peu vindrà a posar-vos:—Més,
será prudent servir un temps d'espera...
Canteu-la: Per ballar-la el mínim és de tres.*

XIU-XIU.

Fou sorollosament aplaudit, a l'acabar, pel nombrós públic que atentament escoltà la seva brillant conferència.

Se l'obsequià, després, amb un «lunch» per la Junta del Casino Menestral.

A continuació la Secció Coral «Erato» dirigida per l'intel·ligent mestre-director Sr. Ramon Basil, cantà magistralment la sardana «Arri, Moreu!» d'En Pep, la qual es vegé obligada a repetir per la molta insistència dels aplaudiments del públic entusiasta.

Seguidament, ens sadollà de belles tonades, com sempre ens té acostumats, la cobla «Antiga Pep» executant un escollit programa de sardanes d'En Pep, Morera i Juncà, que foren ballades per nombroses colles i també molt aplaudides.

DIA 2

A dos quarts d'onze del matí del dijous, dia 2, el «Foment de la Sardana» sortí en corporació del seu estatge (C. M.) per anar a fer ofrena d'una corona a la tomba d'En Pep. Hi assistiren, malgrat les fortes bufades de la tramontana, un bon nombre de socis, representacions de la Societat Coral «Erato» amb la seva senyera, del Casino Menestral, de l'Unió Sportiva, del Velo-Club i d'altres; el finent de alcalde, Sr. Jou, en representació de l'Excelentíssim Ajuntament d'aquesta ciutat. Ultra totes aquestes representacions anava acompanyat de l'eximí literat En Pere Coromines, de l'exdiputat provincial En R. Noguera i Comet, del nostre concitadà l'escriptor En J. Puig Pujades i de molts figuerencs que tenen simpatia per tot ço que és estimació per la més noble de les danses i per l'home genial que en fou el restaurador.

També, enc que poques, s'hi comptaven algunes gentils damiselles arborades d'un ver entusiasme,

S'arribà al nostre Cementiri, dirigint-se seguidament on reposen les despulles de l'avi Pep i del seu fill, el malaurat

músic En Benet Ventura. Es col·locà la magnífica corona de flors naturals a la tomba d'En Pep i també un bell ram que transmeteren els Estudiants Empordanesos que resideixen a Barcelona. Aquestes flors amorosien de debó la tomba del malaguanyat compositor. El president del «Foment», En Marcel Dalmau, llegí unes expressives paraules que no podem deixar de transcriure.

«Senyores i senyors:

El «Foment de la Sardana de Figueres» ve a complir avui el seu deure dedicant unes flors, signe exterior de la nostra íntima veneració, a la memòria d'En Pep Ventura, l'home genial que sapigué recollir la pobresa de la nostra sardana primitiva enriquint-la amb el tresor inexhaurible de les nostres cançons, d'aquelles cançons que són l'ànima de la terra, petits poemes lírics dels quals diu Rousseau, «que allunyen els instants d'ennuig quan hom és ric i deixen suportar més dolçament la misèria i el treball quan hom es pobre».

La historia universal, ço que ha realitzat l'home aquí a la terra és en el fons la història dels grans homes que entre nosaltres treballàren i tot el que veiem fet obra, i atrau la nostra atenció és el resultat material i extern, la realització pràctica, la forma corpòria dels grans homes que esdevinguéren. Lur història és l'ànima de la història del mon enter.

Així En Pep Ventura, la memòria del qual volem honorar avui en el cent onzè aniversari de la seva naixença, és per a nosaltres estel de llum vivent, manantial delitós de l'ombra del qual sentim tota la transcendència del viure, afermant-nos en la promesa de nous i infinits horitzons que l'esdevenidor ens guarda.

En festejar l'aniversari del dia en que lluny d'aquí, en el cor de la terra de Maria Santíssima, va nèixer aquell geni recreador de la nostra dansa que fou En Pep Ventura, festejem també la nostra terra i totes les coses que ens

són consubstancials, reiterant els nostres anhels d'estimar i fer estimar la nostra sardana com respectem i venerem igualment les danses de tots els pobles de la terra.

El «Foment de la Sardana» es complau en haver interpretat els sentiments del poble figuerenc en vers l'immortal Pep Ventura. Les dignes representacions de l'Ajuntament, de la Societat «Erato», del Casino Menestral i el poble figuerenc aquí reunit són la prova de que a Figueres i a l'Empordà roman viva la bona memòria d'En Pep Ventura.

Treballem per l'avenir, tot venerant l'obra dels nostres passats».

Acabada la lectura aquesta, En Jacint Bosch, secretari del F. de la S. llegí una vibrant adhesió tramesa, juntament amb el seu ram d'ofrena, pels Estudians Empordanesos.

Diu així:

«Avui que Figueres i l'Empordà tributen l'homenatge que temps ha devien al que fou el creador de la nostra dansa i del nostre cant pairal, nosaltres, com catalans i empordanesos que som, no podíem pas deixar de dur-hi la nostra adhesió i el nostre amor.

Tots, en algunes de les festes majors empordaneses, - aquestes festes que no se'n celebren cap més arreu del món, - hem sentit el cant d'una sardana que ha omplert el nostre cor d'una dolçor i una pau inenarrable. I quan més tard el compliment del nostre deure, ens ha arrebatat de la terra pairal on hi tenim els nostres amors i totes les nostres complacències, hem cercat avidosament un cant de sardana que ens recordés els temps passats.

I quan a la nostra vida ha arribat el to planyívol d'una tenora, s'ha alçat grandios i melancòlic el record d'aquella festa major, d'aquella posta de sol, o d'aquella noia bruna...

I això no hauria pas estat si no hagués existit un home que traduís en música el sentiment d'una terra que com digué Maragall:

«estima i avança
donant-se les mans»

Aquest home fou l'avi Pep.

Avui nosaltres ajuntats espiritualment al redòs de l'ombra del record d'aquell bon avi, li fem ofrena d'unès flors ben migrades tanmateix. No són flors, però,

solament, el que li donem. En cada pétal d'elles, en cada àtom del seu perfum hi va una devota reconeixença nostra, i un pietós record.

Accepteu-les, Avi Pep, nosaltres els vostres néts, que tantes vegades hem puntejat amb el cor i el pensament, aquelles sardanes dolcíssimes en que es desféu el vostre cor, hem volgut ajuntar-nos a l'homenatge d'aquesta terra, que sabéreu interpretar. I és així que volem fer-nos més grans i engrandir-nos més i més cada dia. Així s'engrandeix la terra: Glorificant els seus genis.

Els Estudians Empordanesos.

Barcelona 1 de Febrer de 1928.»

Verament fou un acte fervorós i ben corprenedor, del qual en servarem un bell record els que tinguérem la sort d'esser-hi presents.

A dos quarts de dotze, ja de retorn del Cementiri, la molt coneguda cobla «La Filarmònica» de nostra ciutat, interpretà sis sardanes, a la Rambla, originals d'En Pep, que foren ardidament puntejades i molt aplaudides per la nombrosa concurrència.

Talment com s'havia anunciat; tingué lloc, a la 1 de la tarda, un àpat d'homenatge a En Pere Coromines, l'il·lustre conferenciant, a l'Hotel del Comerç.

Foren en bon nombre els comensals, figurant-hi també algunes senyores i senyoretes.

Presidia, naturalment, Mestre Coromines acompanyat del President del «Foment» En M. Dalmau i d'En F. Jaume Gelart, President del Casino Menestral, i de molts figuerencs amants de tot ço que sigui cultura.

L'àpat fou servit amb molta exquisidesa, es a dir, com sempre En Marius Gelart sap fer-ho.

Durant tot el dinar s'esboçaren alguns projectes, fent-se molts comentaris de la conferència donada per En Pere Coromines el dia abans, «puntejant-lo» freturosament, per a què ben aviat ens poguem donar el plaer de tenir a les nostres mans i davant dels nostres ulls un llibre ben documentat de la vida i de l'obra d'En Pep Ventura, l'immortal restaurador de la nostra bella dansa.

En Coromines, amb aquell somriure noble i franc que caracteritza la seva bonhomia, ens posà, com si diguéssim,

la mà sobre els nostres llavis, dient-nos:
Ben aviat serà un fet el llibre que avui
em demaneu.

A l'estació, a l'acompladar-nos d'ell i
de la seva simpàtica filla, ens confirmà
el mateix amb les següents paraules:
Per Pasqua el vindré a escriure aquí.

El tren es posà amb marxa, veient
nosaltres amb recansa, encara, que ens
deixés tant aviat el pulcre escriptor.

Es reberen les adhesions següents:
Joventut Sardanista Pep Ventura, Fo-

ment de la Sardana, Agrupació Sarda-
nista, Orfeó Català, Ateneu Empor-
danès i Estudiants Empordanesos, de
Barcelona. - Societat Coral «Erato». -
Ignasi Iglésies. - Aureli Capmany. -
Mossèn Bartomeu Barceló. - Centre
Sardanístic, Sabadell. - Unió Sportiva,
Figueres. - Associació Música, Figueres.
- *La Sardana*, S. Pol de Mar. - *Sol
Ixent*, Cadaqués - Velo-Club, Figueres.

Se n'han rebut, encara, moltes més.
B.

LA CANÇÓ NOSTRA

MÚSICA DEL MESTRE MORERA

Blat que rosseja!
Sol que el festeja!

Mira la plana: diries que és d'or!
Plana daurada,
plana encantada!

Vinguen les mans i estrenyem-les ben fort,
aprop del cor.

Canta l'amor per damunt les cabanyes,
Canta la llum encenent les muntanyes.
Canta l'alosa perduda entre els blats.
Canten la vida els teus ulls arborats
i enamorats.

Canta l'amor i la llum i els espais
Tot són cançons i neguits i desmais
Nosaltres dos arreu ens trobarem.
Nosaltres dos per sempre ens mirarem
i cantarem.

La nostra Cançó
serà la mellô!

Pels mars i les muntanyes cap més n'hauràs sentit,
que porti com la nostra tant foc i tant delit.

Serà la mellô
la nostra Cançó!
Tindrà la frescô,
tindrà la dolçô,
tindrà el moviment de l'aigua brillanta
quan dóna a n'el vent la seva complanta.

Tu diràs: - Ai, amor meu;
fens la cara asoleiada!

Jo et diré: - La meva amor,
d'on vens tan acalorada?

Tu em diràs: - Vinc de molt lluny
iestic molt afadigada.

Jo et diré: - Dintre el meu hort,
hi seu ombra regalada.

Llavors tu: - Passa endavant,
vindré a veure si m'agrada.

Llavors jo: - Hi ha uns tarongers
amb la flor blanca i gemada.

I l'ensenyaré el camí,
amb la cara enriolada,
i quan obriré el portal,
t'hi entraré amb una abraçada.

La nostra Cançó
serà la mellô!
Jo hi tinc esperança.
La meva companya!

Mai s'haurà sentit ni al mar ni a la muntanya
tanta esgarripança...
Tanta passió!
Ai, quina Cançó!

JOAN LLONGUERAS.

LA TENORA DE L'AVI PEP

(RONDALLA i.....)

Dedicada als fillets d'En Llorenç Vives, d'En R. X., de N'E. G., d'En Fric i d'En Quei

LA tenora d'En Pep Ventura n'ha corregudes moltes d'aventures.

La més gloriosa, però, no l'ha correguda encara.

Déu ens en guard de certs profetes! Amb tot; no crec fallar-la si us faig la profecia de què, temps a venir, la tenora de l'Avi Pep rebrà les supremes honors de la llegenda.

Breu: es convertirà en una màgica flor de rondalla.

No cal oblidar-ho: Homes de la mena d'En Pep - jo dic En Pep, com diem Mossèn Cinto - tingueren la bona estrella, la sort i el privilegi incomparables de *caure* al cor del seu poble, igual que la sement al si transfigurador de la terra...

D'En Pep s'en faran auques i romanços meravellosos, i per poc que li donéssiu corda al cor del nostre poble, arribaria a cantar-ne els *goigs* en els aplecs. «En Pep» hi apareixeria en un boix de traços fermes i barrocs, bo i empunyant la divina i celestial tenora, com el gloriós Sant Galdric empunya l'agullada i el nostre Sant Baldiri Baldiró la seva crossa de Bisbe.

De la boca del seu instrument - amb penjarelles de campanetes rosades i morades de corritjola - eixirien, en espiral volander, tots els ocells *que hi diuen la seva* en la cèlebre cançó nadalenca.

I angèlics, puntejant la sardana al volt de la seva testa, en serien l'aureola.

Ho torno a dir: la tenora de l'Avi Pep es convertirà, per obra i gràcia del poble, qui se l'ha fet ben seu, en màgica flor de rondalla.

Si la musa de Mossèn Antoni Alcover de Mallorca i de Mossèn Casapons del

Rosselló, volgués bufar-me a l'orella dreta jo m'atreviria a traçar-vos ja, de bell antuvi, la trajectòria que seguirà la llegenda.

* * *

Jo veig sorgir la rondalla de «la tenora de l'Avi Pep» com a lògica continuació de la rondalla rossellonesa - tan bonica! - *L'herba revenial*.

S'hi parla del fill petit d'un rei qui fou mort pel seu germà major, en complicitat amb el germà segon, per tal de robar-li l'herba meravellosa i devenir l'hereu de la corona.

Els Cains l'enterraren dins el canyar de la ribera. La Mare de Déu, però, el guardava. I al lloc on el colgaren anà creixent, creixent una resplandor. Totes les belles colors del cel i de les aigües i de les flors del reialme hi relluïen. Un pastor la destria i s'hi apropa. En talla un canó. Se'n fa un flabiol. Bufa i en surt aquest cant planyívol:

«Ai! pastor, bon pastoret,
qui em toques i em remenes;
dels germans, el més grandet
m'ha enterrat al riu d'arenes
per prendre'm *l'herba revenial*
pel rei, mon pare, qui està malalt.»

El pastor recordant el pregó que havia manat publicar el rei va dir-se foll d'alegria: ja sóc ric!

Deixa les fedes i... cametes me valguin; Cap al palau manca gent!

El rei es convencé i anaren, ell i la cort, a descolgar el qui crèien difunt i, oh prodigi! el príncep va sortir del clot més eixeribit i eixerit que una cardina quan deixa el niu

La resta ja la podeu suposar. Ço que m'interessa és respondre a la pregunta que tots els infants de l'Empordà podrien fer-me:

- Bé; molt bé: Més, i d'aquella canya de resplendor que va fer-ne la Mare de Déu?

Resposta: Va fer-ne la cosa més natural del món: Va convertir-la en la que seria amb el temps: «la tenora de l'Avi Pep Ventura». Si ho somnieu veureu que no va de broma...

Jo m'afiguro que la Mare de Déu, de bell antuvi va confiar-la a l'«Angel de la Guarda» d'En Pep.

I durant segles i segles, el bon àngel anà refinant i afinant la màgica tenora. No ho sé del cert; però, arribo a sospitar que la Mare - Verge mateixa volgué amorosir-la el mateix que amorosí la gorja del Doctor *Mel-lifluu* Sant Bernat, segons reconten les històries, li envià de la sina en flor un brí de llet dolcíssim... a la boca tartamuda.

Com explicaríeu, sinó, els miracles de melodia que l'Avi Pep ne treia?

I tant bon punt la seva ànima melòdica prengué carn humana, l'Angel de la Música començà de modular-li, baix, baixet i a cau d'orella la tenora.

Quan somreia al breçol, era que la sentia en somnis...

I el cor, menut, menut, com una avellana, ja li batia al pit igual que el *tabalet* de les cobles.

Durant anys i panys, la tenora va perseguir-lo amb porfídia i de celeste abella invisible.

Fins que una santa nit de lluna que la *sirena* cantava al mar de Roses, i el *pastor* li responia de dalt estant del Canigó, i mar i muntanya i planura; tot l'Empordà! eren, resumits i sublimats, en la Eva dels somnis seus, la *benamada*; En Pep Ventura sentí la voluptat del plor i la sed quasi mística del bes... Llavors, el seu àngel de la guarda, li posà als llavis la màgica tenora amb totes les clarors i les colors del mar, de la plana, dels cims i del cel del realme empordanès.

I la línia melòdica fluí... Fluí pura i simple i sentimental com la del «*solo*»

de la sardana divina i única «Per tu ploro»

A la badia d'Empúries, totes les ones teixien i desteixien la *dansa més bella*.

Oh! i entre ona i ona, vibrava la punta d'or i diamant dels estels qui amb ritme i joia idèntics a la dansa es lliuraven.

La tenora d'En Pep deia tota la dolor i tota l'amor del món ressolts en puríssima harmonia.

* * *

Que més? Una altra cosa encara. Escolteu-me vosaltres els més petits de la colla, qui, quan a la *Rambla* de Figueres s'hi ballen sardanes, sou com la *nina de l'ull gegant* i el *botò de la roda sardanística* que enyorava el *diví* poeta.

Vosaltres en qui l'*Avui* - qui arrossega, nit a través, la gramalla de dol del Conceller indomtable - entrelluca el *Demà* relluent com l'estel de l'alba i ardit i de *punta en blanc*, així el gloriosíssim i Sant Cavaller de les Roses!

A vosaltres vui recomanar que poseu una digna corona a la rondalla de «la tenora de l'Avi Pep».

Com?

Mireu. Els antics ja batejaren una estrella amb el nom de *la lira*. Perquè; si el brau del Sr. Dalí, gelós d'un tresor tan preuat com la tenora d'En Pep Ventura, no pot permetre'ns que inventem una faula tan o més bonica que la faula de la lira astral - perquè no feu una cosa ben digna, per cert, de la glòria del *nostre* heroi?

Es la següent: proposar a l'astrònom il·lustre En Comas i Solà, qui és fill de Figueres, que dongui el nom de «La Tenora-Pep» a una estrella nova que descobreixi en les fondàries del cel. Perquè no?

Jo crec que no podria resistir-s'hi. Astrònoms i botànics, tenen els drets mateixos. Ara que les plantes posen arrels... i els astres bateguen dins el buit infinit. Bateguen però! Cor! Cor! senyors astrònoms per vostra terramare!

Certs filòsops contemplatius qui es

deien deixebles d'un tal Pitàgores, creien copsar la música de les estrelles. Exquisit i singular privilegi, fa? I bé; si hi hagués una estrella al cel qui portés el nom de «La Tenora-Pep», tots els catalans en sentiríem sonar una, si més no... No us ho sembla? Cada rajolí de la seva llum fóra un filet de música restauradora i ennoblidora i una *fibra* del cor de la *sardana nostra*.

Oi més: La estrella d'En Pep Ventura fóra per tots nosaltres de bon averany, de bona ventura, de segura bonança!!

I hom actuaria i somnaria davant de Déu i els homes amb més formosor, amb més devoció, amb més altesa i puresa!

I la rondalla esdevindria quelcom més que una pura rondalla.

A veure! a veure petits el què en sortirà de tot això! Són els petits els qui fan venir cada any la Estrella dels Màgics.

Perquè no fariem apuntar la de l'Avi Pep, el de la Tenora màgica?

TORTELLA.

P. S.

Val a dir que pel meu gust particular jo preferiria que fossin els nostres infants i les nostres donzelles i els nostres pastors de la vall i la muntanya els qui *batgessin* un estel amb el nom de la tenora de l'Avi Pep.

I el meu gust el compartiria els Teòcrits de les Pastorals, els Virgilis de les Egloques i els Francis Gammes de les Geòrgiques Cristianes.

I encara, més que en una esfera armilar plauria'ns de veure representada la *estrella de l'Avi Pep* en una copa de boix i en una *faiança* d'un terrisser de Figueres.

Sobre el tema «Pep Ventura» hi ha tot un món d'intimitats belles a *crear*. I fóra una cosa ben bella a fè fè!

Els nostres menuts ens demanen la lluna dins un cove: Donem-los-hi la *Estrella de l'Avi Pep* (amb tot lo altre) dins el plat on mengen, en el beire i cànfir on xerriquen, al volt de la cambreta on somnien, al pati de la escola on juguen, i... etc. etc. bon Déu! Cal que sigui un fet ben depressa.

I fóra una cosa típica de Figueres! Tothom, la gent de *casa* i els forasters demanarien la *Estrella de l'Avi* com a recordatori. Així sia...

Diumenge dia 25 de Març 1928

Inauguració de les ballades de sardanes al PARC

2 EXTRAORDINÀRIES AUDICIONS

A càrrec de la llorejada cobla LA PRINCIPAL DE LA BISBAL, que tant èxit ha assolit, darrerament, en la seva estada a París

MATÍ. a les 11

AGRE-DOLÇA	Cervera
EXPECTACIÓ. . . .	Coll
LA BARCA.	Morera
LLICURELLA	Garreta
LA PRIMERA BROTADA	Mercader
EN PLENA Cerdanya	Sans E.

TARDA, a les 3 i mitja

LA CALÁNDRIA	Pep Ventura
LA REINA de les FLORS	Serra
LA SANTA ESPINA . .	Morera
REPIC DE CAMPANES	Molins
PRIMAVERA GENTIL . .	Català
SOMRIURES	Gratacós

Figuerencs: Assistiú tots al Parc a fruitir de les belles tonades de la nostra dansa.

NOTICIARI

ES digne de tota lloança el bell gest dels Estudiants Empordanesos, que el compliment de les seves tasques els té allunyats de la nostra plana, d'adreçar-nos a nosaltres la seva adhesió a les festes commemoratives del CXI Aniversari del naixement d'En Pep, que es llegí al Cementiri, al dipositar el ram - que també ens enviàren, - a la tomba de l'Avi Pep. Grans mercès. Que sigui sempre amb ferma voluntat, i amb un gran amor per les nostres coses i pels nostres grans homes que volgueu acoblar-vos en actes com aquests suara passats.

EL dia 6 del prop-passat va contraure matrimonial enllaç el nostre volgut amic i company del C. D. En Francesc Basil Oliveres amb Na Enriqueta Roig Lloret. Desitgem als novells esposos una deu inestroncable de felicitats.

FEM present als socis del «Foment» i es fa extensiu al jovent figuerenc, que el dia 15 del corrent començaran les classes gratuïtes d'ensenyament de sardanes, les quals tindran lloc en el nostre estatge, de 7 a 9 del vespre el dijous de cada setmana.

A tots els que desitgin inscriure's, poden fer-ho dirigint-se a qualsevol individu del C. D. o bé presentar-se el mateix dia 15.

UN soci del «Foment» ha tingut a bé fer un donatiu d'onze pessetes.

Restem agraïdíssims a l'entusiasta amic, bo i esperant que donatius semblants a aquest es repeteixin ben sovint.

HEM rebut un atent comunicat del «Centre Sardanístic» de Sabadell, pel qual se'ns assabenta de la forma en què ha quedat constituïda la nova Junta Directiva.

HEM rebut el primer número, corresponent al mes de Gener del Butlletí de l'«Orfeó Barcelonès».

També ens ha estat tramès el núm. 1 de «Vida Parroquial» portantveu del Patronat de la Catequística de Figueres.

Gustosament deixem establert l'intercanvi.

DESTINAT a engruixir la quantitat pro-monument Pep Ventura s'ha rebut un donatiu d'una pesseta, d'un aimant de la sardana de la «Creu Alta» de Sabadell.

També s'han rebut pel mateix fi, vuit ptes. amb cinquanta cts. dels Estudiants Empordanesos de Barcelona, que sobraren de la subscripció feta pel ram que ofrenàren a la tomba d'En Pep.

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura

ARTS GRÁFIQUES TRAYTER, CERVANTES, 13, FIGUERES

**AQUEST PORTANTVEU ES FACILITA AL PREU DE 25 CÈNTIMS
PELS NO SOCIS, A LA "LLIBRERIA BATLLOSERÀ", ENGINYERS, 3**

GORRES

LES DE MÉS NOVETAT
LES MILLORS
LES MÉS ECONÓMIQUES

AL PREU MAXIM DE
5 PESSETES

SEMPRE LES DARRERES
NOVETATS A PREUS REDUITS

PARAROLS

MONTURIOL, 9 LASAUCA, 13

LLIBRERIA CANET

DIARIS
REVISTES
LLIBRES

AIMANTS DE LA
NOSTRA DANSA:

COMPREU

«COM ES BALLA
LA SARDANA»

DE N'AURELI CAMPMANY

PANTEONS

LÁPIDES

Marbristeria Artística

D'EN

JOAN PINEDA

RUTLLA, 11

FIGUERES

LO MÉS SELECTE EN

Novetats per a Senyora

HO EXHIBEIXEN
CONSTANTMENT ELS

NOUS MAGATZEMS MASSOT

CASA PREDILECTA DE LES
SENYORES DE BON GUST

MONTURIOL, 16 : CAAMAÑO, 15

PREU FIXE

FONTDECABA

ES EL SASTRE QUE VOS
VESTRÀ AMB ELEGANCIA
I ECONOMIA VERITABLE.

CONVENCEU-VOS-EN
VISITANT-LO EN EL SEU
SALÓ-DESPATX, EXCLUSIU
PER A LA MIDA, DEL
CARRER JOAN MARAGALL,
3 i 5, PRIMER PIS

FIGUERES

EMPORIVM

CAFÉ-BAR

D'EN NARCIS ROGET

.....

EMPLAÇAT EN EL MÉS BELL LLOC
DE LA RAMBLA DE FIGUERES

TELÉFON NÚM. 167

EN LA ESPLÉNDIDA TERRASSA
HI FRUIREU LES MILLORS HORES
DE PLACIDESA

BON CAFÉ — APERITIUS I LICORS
DE GRAN MARCA — REFRESCOS
TOTES CLASSES — «SANDWICHES»
OLIVES FARCIDES, ETC., ETC.

SERVEI ACURAT

MARCA REGISTRADA

Vilanova

Fàbrica de Mobles

ELS MILLORS I MÉS ECONÓMICS